

КИЇВСЬКИЙ СТОЛИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ «УНІВЕРСУМ»

Циклова комісія музики і хореографії

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з науково-педагогічної
та навчальної роботи
Олексій ЖИЛЬЦОВ
«_____» _____ 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

КЛАСИЧНИЙ ТАНЕЦЬ

для студентів

спеціальності	024 Хореографія
освітньо-професійної програми	Хореографія
освітньо-професійного ступеня	фаховий молодший бакалавр

Київ-2024

Розробник: Куса Марія Ярославівна, викладач циклової комісії музики і хореографії Фахового коледжу «Універсум» Київського університету імені Бориса Грінченка

Викладач: Куса Марія Ярославівна, викладач циклової комісії музики і хореографії Фахового коледжу «Універсум» Київського університету імені Бориса Грінченка

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні циклової комісії музики і хореографії

Протокол від «___» _____ 2023 року № ___

Голова циклової комісії музики і хореографії _____ Тетяна РОМАНОВА

Робочу програму перевірено

«___» _____ 2023 р.

Заступник директора

з навчально-методичної роботи О.Томої Оксана ГОЛОВЧАНСЬКА

Заступник директора з навчальної роботи ОК Оксана КАЛАШНИК

Пролонговано:

На 20²⁴/20²⁵ н.р. Віра С. В. Савченко («В.С.») «28» серпня 20²⁴ р., протокол № 8
(підпис) (ПІБ)

На 20__/20__ н.р. _____ («_____») «___» _____ 20__ р., протокол № ___
(підпис) (ПІБ)

На 20__/20__ н.р. _____ («_____»). «___» _____ 20__ р., протокол № ___
(підпис) (ПІБ)

На 20__/20__ н.р. _____ («_____»). «___» _____ 20__ р., протокол № ___
(підпис) (ПІБ)

1. Опис предмета навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма навчання	
Вид дисципліни	обов'язкова	
Мова викладання, навчання, оцінювання	українська	
Загальний обсяг кредитів/годин	10/300	
Курс	4	
Семестр	7	8
Кількість змістових модулів з розподілом:	1	1
Обсяг кредитів	5	5
Обсяг годин, в тому числі:	150	150
Аудиторні	70	70
Модульний контроль	10	10
Семестровий контроль	-	30
Самостійна робота	70	40
Форма семестрового контролю	екзамен	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою курсу є надання студентам теоретичних знань та практичних вмінь і навичок з класичного танцю четвертого рівня складності, вдосконалення пластичної виразності, що є основою навчальної дисципліни і служать теоретичним і практичним підґрунтям для інших дисциплін спеціальної спрямованості.

Завданням курсу є:

- освоєння теоретичних та практичних основ методики виконання рухів класичного танцю;
- оволодіння технікою виконання рухів й танцювальних комбінацій екзерсису класичного танцю;
- розвиток навичок композиційних побудов;
- формування професійних умінь і навичок: орієнтація в сценічному просторі, координація, свобода тіла, почуття ритму, вміння танцювати в ансамблі;
- розвиток артистичності, музикальності, пластичної виразності, виконавської майстерності майбутніх артистів танцювального ансамблю;
- виховання почуття стилю, академічної манери виконання.

Дисципліна «Класичний танець», як обов'язкова компонента освітньої програми, забезпечує оволодіння студентами загальними та фаховими компетентностями і досягнення ними програмних результатів навчання за відповідною освітньо-професійною програмою:

«Хореографія» (ОС фаховий молодший бакалавр)

Номер в Освітній програмі	Зміст компетентності	Номер теми, що розкриває зміст компетентності
<i>Фахові компетентності</i>		
ФК 5	Здатність застосовувати на практиці прийоми танцювальної техніки з класичного, народно-сценічного танцю, сучасної хореографії та інших видів хореографічного мистецтва у професійній діяльності.	1-11
ФК 6	Готовність застосовувати знання з методики викладання фахових дисциплін для формування професійних компетентностей здобувачів освіти на заняттях у хореографічному класі.	2, 4 - 11

ФК 7	Здатність планувати, організовувати, координувати, контролювати та оцінювати діяльність і взаємодію суб'єктів хореографічного процесу.	1-11
ФК 9	Здатність до розуміння процесу композиційно- цілісного створення художнього образу на основі емоційно-чуттєвого сприйняття музичної форми та базових знань хореографічних засобів втілення.	3-11
ФК 13	Здатність використовувати обладнання, устаткування, матеріали, технічні засоби та інформаційні технології для реалізації практичних завдань в галузі професійної діяльності.	1-11
ФК 14	Спроможність аналізувати та критично оцінювати твори хореографічного мистецтва; чітко формулювати задачі до власної постановочної та виконавської діяльності; володіння науковим тезаурусом.	1-11
<i>Предметні компетентності</i>		
	Здатність розуміти історичний процес становлення і розвитку системи навчання класичному танцю.	1
	Здатність оперувати професійною термінологією класичного танцю.	1-11
	Здатність розуміти теоретичні основи методики виконання рухів екзерсису класичного танцю.	1-11
	Здатність володіти методикою розбору танцювальних комбінацій (від простих навчальних до розгорнутих танцювальних).	2-11
	Готовність демонструвати основні прийоми просторового рішення танцювальних композицій.	3, 4, 6-11
	Здатність володіти методикою запису прикладів навчальних комбінацій та розбору хореографічного тексту по відеозапису.	1-11
	Здатність використовувати навчальну, навчально-методичну та іншу літературу в професійній діяльності	1-11

3. Результати навчання за дисципліною

Вивчення дисципліни «Класичний танець» спрямоване на досягнення студентом наступних результатів :

- використовувати знання з історії світового та українського хореографічного мистецтва у взаємозв'язку із сучасною художньою творчістю (**ПРН 2**);
- демонструвати професійні уміння з різних видів хореографії, артистизм, виконавську майстерність (**ПРН 3**);
- володіти методикою професійно-орієнтованих дисциплін спеціальності в галузі класичного, дуєтно-класичного, народно-сценічного, історико-побутового, сучасного танцю, композиції та постановки танцю; володіти термінологією хореографічного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом (**ПРН 8**);
- демонструвати хореографічні комбінації, етюди, постановки на високому професійно-художньому рівні (**ПРН 9**);
- використовувати оптимальні засоби, методики, спрямовані на удосконалення професійної діяльності, підвищення особистісного фахового рівня (**ПРН 11**);
- проводити репетиційну та постановочну роботу із танцівниками різних вікових груп (**ПРН 12**);
- здійснювати постановки концертних номерів, володіти технікою виконавської майстерності та втілювати сценічний образ засобами хореографії (**ПРН 13**);
- використовувати різні форми творчої роботи (виступи в ансамблі, виконання сольних партій), забезпечувати на високому професійному рівні власну виконавську діяльність (**ПРН 15**);
- аналізувати та узагальнювати світовий досвід в сфері професійної діяльності (**ПРН 18**);
- демонструвати лідерські якості, здатність до розкриття особистісно-творчого потенціалу та самореалізації в професійній діяльності (**ПРН 19**);

4. Структура навчальної дисципліни

№ з/п	Назви змістових модулів і тем	Розподіл годин між видами робіт					
		Аудиторна:					
		Всього	Лекції	Практичні	Модульний контроль	Самостійна робота	Семестровий контроль
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I.							
Теорія та методика вивчення рухів класичного танцю біля опори четвертого рівня складності							
1.	Аналіз літератури з методики викладання класичного танцю. Методика створення комбінацій уроку класичного танцю, принципи запису та розбору хореографічного тексту.	8	4			4	
	МКР	2			2		
2.	Методика вивчення екзерсису біля опори четвертого рівня складності.	40		20		20	
	МКР	2			2		
3	Відпрацювання техніки виконання вивчених рухів екзерсису біля опори четвертого рівня складності.	36		18		18	
	МКР	2			2		
4.	Методика вивчення технічно складних рухів екзерсису біля опори .	28		14		14	
	МКР	2			2		
5.	Створення комбінацій до екзерсису біля опори студентами курсу.	28		14		14	
	МКР	2			2		
Разом за змістовим модулем I:		150	4	66	10	70	
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II.							
Теорія та методика вивчення рухів класичного танцю на середині зали четвертого рівня складності.							
6.	Розвиток музикальності та принципи добору музичного матеріалу національної української музики для патріотичного виховання студентів.	8	4			4	
7.	Методика вивчення екзерсису на середині зали четвертого рівня складності.	20		14		6	
	МКР	2			2		
8.	Відпрацювання техніки виконання вивчених рухів екзерсису на середині зали четвертого рівня складності.	18		14		4	

	МКР	2			2		
9.	Методика вивчення стрибків - allegro на середині зали.	18		12		6	
	МКР	2			2		
10.	Вивчення техніки виконання прийомів повітряної підтримки	22		12		10	
	МКР	2			2		
11.	Створення комбінацій до екзерсису на середині зали та маленького allegro студентами курсу.	24		14		10	
	МКР	2			2		
	Разом за змістовим модулем II:	120	4	66	10	40	
	Підготовка до проходження контрольних заходів	30					30
	ВСЬОГО:	300	8	132	20	110	30

5. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль I. Теорія та методика вивчення рухів класичного танцю біля опори четвертого рівня складності.

Тема 1. Аналіз літератури з методики викладання класичного танцю. Методика створення комбінацій уроку класичного танцю, принципи запису та розбору хореографічного тексту.

1. Лекційний модуль

Розвиток методики викладання класичного танцю. Поєднання теорії та практики. Структура та зміст підручників та навчально-методичних посібників. Їх цілі та задачі, застосування в навчальному процесі.

Методика створення комбінацій уроку класичного танцю:

- визначити мету, на яку направлено побудова комбінації, розвиток конкретного руху в ній;
- порядок проходження одного руху за іншим в залежності від розділу уроку;
- принципи поєднання (з'єднання) рухів в одній комбінації: по групам, технічним характеристикам, призначенню, темпу виконання і т. д. Динаміка розвитку рухів: en face, croisee, efface, на plie, releve, носком у підлогу, на висоту 45°, 90°, en tournant і т.д.;
- логіка розвитку руху в середині комбінації: від простого до складного; основний рух та з'єднуючий; кількість повторів основного руху, прийоми переміни позицій та «зміни» робочої ноги; принципи виконання en dehors та en dedans; закономірності розподілу простору й напрямків;
- кількість тактів, передбачених на виконання конкретного руху в заданому музичному розмірі;
- «пауза» в комбінації, її призначення.

Основні поняття: *вправа, комбінація, «пауза» в комбінації, темпоритм.*

Рекомендовані джерела: *основна [1], додаткова [1, 2, 3, 5,8].*

Форма модульного контролю №1: *усне опитування*

Тема 2. Методика вивчення екзерсису біля опори четвертого рівня складності.

1. Практичний модуль

Засвоюється техніка виконання різноманітних поворотів біля опори та на середині зали. Розвивається стійкість - апломб під час виконання рухів на середині зали на півпальцях. Продовжується робота над танцювальністю та координацією – рухи біля опори виконуються у великих та малих позах. Вивчається техніка обертання у повітрі (pas échappé et changement de pieds en tournant). Вивчення заносок із закінченням на одну ногу. Ознайомлення з великими стрибками, початок розвитку елевації. Адажію поступово

ускладнюється, до нього входять три-чотири рухи.

Екзерсис біля опори

1. Виконання в усіх маленьких та великих позах: а) *vattements tendus*;
б) *vattements tendu jetés*;
в) *vattements fondus* на 90° на всій ступні та на півпальцях; г) *vattements frappes* та *vattements double frappes*;
д) *vattements releves lents* та *battements developpes*; е) *grand battements jetes*.
2. *Battements fondu 90° en face* та в позах на всій ступні та на півпальцях.
3. *Battement double frappes z relevé* на пів пальцях в *demi-plie*, з поворотом на 90° та 180° .
4. *Rond de jambe en l'air en dehors* та *en dedans*, з *plie – relevé* та *relevé* на півпальцях.
5. *Petits battements sur le cou-de-pied* на півпальцях.
6. *Pas tombe* на місці, та з півповоротом, робоча нога в положенні *sur le cou-de-pied*.
7. *Preparation et pirouette sur le cou-de-pied* з V та II позицій *en dehors* та *en dedans*.
8. *Battements releves lents* на 90° та *battements developpes en face* і в позах: а) на півпальцях;
б) з *plie-releve*;
в) *demi-rond de jambe en face* та з однієї пози в іншу; г) з коротким *balance*.
9. *Demi* та *grand rond de jambe developpes* на півпальцях та на *demi- plie en face*.
10. *Grand rond de jambe battements jetes en dehors* та *en dedans*.
11. *Grand battements jetes developpes* (м'який батман) на всій ступні.
12. Півповорот *fouette en dehors* та *en dedans* на 45° , 90° та 180° . Нога піднята вперед або назад на 45° .

Рекомендовані джерела: *основна [1], додаткова [1,4, 6, 9]*

Форма модульного контролю № 2: практичний показ вивчених рухів класичного екзерсису біля опори.

Тема 3. Відпрацювання техніки виконання вивчених рухів екзерсису біля опори четвертого рівня складності.

Відпрацювання вивчених рухів:

1. Виконання в усіх маленьких та великих позах: а) *vattements tendus*;
б) *vattements tendu jetés*;
в) *vattements fondus* на 90° на всій ступні та на півпальцях; г)

vattements frappes та vattements double frappes;

д) vattements releves lents та vattements developpes; е) grand vattementsjetes.

2. Vattements fondu 90° en face та в позах на всій ступні та на півпальцях.

3. Battement double frappes з relevé на пів пальцях в demi-plie, з поворотом на 90° та 180° .

4. Rond de jambe en l'air en dehors та en dedans, з plie – relevé та relevé на півпальцях.

5. Petits vattements sur le cou-de-pied на півпальцях .

6. Pas tombe на місці, та з півповоротом, робоча нога в положенні sur le cou-de-pied.

7. Preparation et pirouette sur le cou-de-pied з V та II позицій en dehors та en dedans.

8. Vattements releves lents на 90° та vattements developpes en face і в позах: а) на півпальцях;

б) з plie-releve;

в) demi-rond de jambe en face та з однієї пози в іншу; г) з коротким balance.

9. Demi та grand rond de jambe developpes на півпальцях та на demi- plie en face.

10. Grand rond de jambe vattementsjetes en dehors та en dedans.

11. Grand vattementsjetes developpes (м'який батман) на всій ступні.

12. Півповорот fouette en dehors та en dedans на 45°, 90° та 180°. Нога піднята вперед або назад на 45°.

Рекомендовані джерела: основна [1], додаткова [1,4, 6, 9],

Форма модульного контролю № 3: тестування

Тема 4. Методика вивчення технічно складних рухів екзерсису біля опори .

Продовжується робота над розвитком музикальності, виразності, виконавської культури. Опановується різноманітні підходи та прийоми виконання технічно складних елементів:

- Pirouette (подвійний) з V позиції;
- Flic-flac en tournant;
- Tour tir-bouchon з V позиції;
- Double rond de jambe en lair;
- Double rond de jambe en lair з demi plie;
- Battement developpe tombe із завершенням з ногою на 90°.
- Battement developpe ballotte;
- Grand temps releve en dehors та en dedans.

Рекомендовані джерела: основна [1], додаткова [1,4, 6, 9],

Форма модульного контролю № 4: практичний показ вивчених рухів класичного екзерсису біля опори.

Тема 5. Створення комбінацій до екзерсису біля опори студентами курсу.

Студенти курсу починають роботу по самостійному створенню комбінацій біля опори та проведенню, відібраних викладачем, комбінацій на студентах групи з наступним аналізом.

1. Практичний модуль

1. Створення комбінацій екзерсису класичного танцю біля опори.
2. Добір музичного супроводу. Робота з концертмейстером.
3. Підготовка та проведення створеної комбінації на виконавцях.
4. Відпрацювання методики виконання рухів.

Рекомендовані джерела: основна [1], додаткова [1,3, 4, 6, 9]

Форма модульного контролю № 5: практичний показ вивчених власно створених комбінацій класичного екзерсису біля опори.

Змістовий модуль II. Теорія та методика вивчення рухів класичного танцю на середині зали четвертого рівня складності.

Тема 6. Розвиток музикальності та принципи добору музичного матеріалу національної української музики для патріотичного виховання студентів.

1. Лекційний модуль

Музичний супровід уроків класичного танцю. Поняття ритм, метр, темп, музична динаміка. Мелодія та художнє втілення її в танці. Музикальність та виразність рухів класичного танцю. Роль музичного оформлення уроку класичного танцю. Принципи добору музичного матеріалу, огляд музичних хрестоматій для уроку класичного танцю.

Основні поняття: *ритм, метр, темп, музична динаміка, музикальність, виразність рухів класичного танцю.*

Рекомендовані джерела: основна [1], додаткова [1,3, 4, 5, 6].

Тема 7. Методика вивчення екзерсису на середині зали четвертого рівня складності. Відпрацювання техніки виконання вивчених рухів.

1. Практичний модуль

Виконання вправ на середині зали en tournant, засвоєння техніки піруету. Робота над стійкістю на півпальцях у великих позах.

Екзерсис на середині зали

1. Battement tendu en tournant en dehors та en dedans на 90° , 180° .
2. Battement tendu jeté en tournant en dehors та en dedans на 90° .
3. Rond de jambe par terre en tournant en dehors et en dedans на 45° та на 90° .
4. Battement fondu з plie-releve та rond de jambe на 45° (спочатку demi rond de jambe).
5. Battement soutenu на 90° в усіх напрямках en face та в позах на півпальці.
6. Battemens frappé в позах на півпальці.
7. Battemens doubles frappé з plie-releve en face та на півпальці.
8. Rond de jambe en l'air en dehors та en dedans із закінченням на demi-plie.
9. Battement relevé lent та Battement développé:
 - а) в позу 4-го арабеску та écartée вперед-назад з підніманням на півпальці та на demi-plie;
 - б) з plie-releve en face і в позах.
 - в) в позу 4-го арабеску;
 - г) développés («м'які» battements) en face і в позах.
10. Grand battement jeté.
11. Поворот fouette en dehors та en dedans на 45° , 90° та 180° . Нога піднята вперед або назад на 45° .
12. Tour (pirouette) en dehors et та dedans з V, II та IV позицій із закінченням в V і IV позиції (один поворот).
13. Шоста форма Port de bras.
14. Tourchaines.

Рекомендовані джерела: : основна [1], додаткова [1,3, 4, 6, 9]

Форма модульного контролю № 6: практичний показ вивчених рухів класичного екзерсису на середині зали.

Тема 8. Відпрацювання техніки виконання вивчених рухів екзерсису на середині зали четвертого рівня складності.

Відпрацювання вивчених рухів на середині зали:

1. 1. Battement tendu en tournant en dehors та en dedans на 90° , 180° .
2. Battement tendu jeté en tournant en dehors та en dedans на 90° .
3. Rond de jambe par terre en tournant en dehors et en dedans на 45° та на 90° .
4. Battement fondu з plie-releve та rond de jambe на 45° (спочатку demi rond de jambe).
5. Battement soutenu на 90° в усіх напрямках en face та в позах на півпальці.
6. Battemens frappé в позах на півпальці.
7. Battemens doubles frappé з plie-releve en face та на півпальці.
8. Rond de jambe en l'air en dehors та en dedans із закінченням на demi-plie.
9. Battement relevé lent та Battement développé:
 - а) в позу 4-го арабеску та écartée вперед-назад з підніманням на півпальці та на demi-plie;
 - б) з plie-releve en face і в позах.

10. Grand battement jeté:

а) в позу 4-го арабеску;

б) développés («м'які» battements) en face і в позах.

Поворот fouette en dehors та en dedans на 45°, 90° та 180°. Нога піднята вперед або назад на 45°.

11. Tour (pirouette) en dehors et та dedans з V, II та IV позицій із закінченням в V і IV позиції (один поворот).

12. Шоста форма Port de bras.

13. Tournantes.

Форма модульного контролю № 7: тестування

Тема 9. Методика вивчення стрибків – allegro на середині зали.

Робота над рухами групи allegro, розвиток елевації, особливо під час виконання великих стрибків. Засвоєння техніки заносок.

1. Практичний модуль

Allegro

1. Pas échappé battu (із заноскою з V та II позицій).

2. Pas assemblé battu.

3. Entrechat-quatre. Royale.

4. Grand pas échappé en tournant на 180°.

5. Temps leve з ногою в положенні sur le cou-de-pied.

6. Grand sissonne ouverte на 45° в усіх позах без просування (крім écartée та 4-го арабеску) .

7. Pas assemblé з просуванням в поєднанні з pas glissade, coupe – крок.

8. Pas jete entrelace (перекидне jete) по прямій лінії та по діагоналі з прийомів pas chasse, coupe – крок.

Рекомендовані джерела: : основна [1], додаткова [1,3, 4, 6, 9]

Форма модульного контролю № 8: практичний показ вивчених комбінацій рухів allegro на середині зали.

Тема 10. Вивчення техніки виконання прийомів повітряної підтримки

Знання та основні навички в області підтримки, отримані протягом попередніх років навчання, наразі гранично удосконалюються. Зберігається основний принцип репетиційної роботи – «від простого – до складного».

В процесі роботи в парі, окрім знання та виконання технічних прийомів підтримки партнери повинні вміти в кожному окремому випадку знаходити для себе такі положення, щоб їх пози органічно поєднувалися з позами партнерки, були б естетичні та скульптурно виразні.

Проте потрібно пам'ятати, що найбільш складні кидки та підйоми партнерки не обов'язкові для всього класу. На розсуд викладача враховуються індивідуальні.

Практичне заняття:

1. Sissonne із завершенням в позі I arabesque.
2. Перехід партнерки з пози attitude efface в горизонтальне положення на руках партнера.
3. Підйом в позі I arabesque.
4. Поза «рибка» з підтримкою на руках партнера.

Рекомендовані джерела: основна [1], додаткова [2, 4, 5, 7.]

Форма модульного контролю № 9 : практичний показ вивчених рухів.

Тема 11. Створення комбінацій до екзерсису на середині зали та маленького allegro студентами курсу.

Студенти курсу починають роботу по самостійному створенню комбінацій класичного екзерсису на середині зали та маленького allegro, проведенню, відібраних викладачем, комбінацій на студентах групи з наступним аналізом

1. Практичний модуль

1. Створення комбінацій до екзерсису на середині зали та комбінацій маленького allegro .
2. Добір музичного супроводу. Робота з концертмейстером.
3. Підготовка та проведення створеної комбінації на виконавцях.
4. Відпрацювання методики виконання рухів.

Рекомендовані джерела: : основна [1], додаткова [1,3, 4, 6, 9]

Форма модульного контролю № 10: практичний показ власно створених комбінацій класичного екзерсису на середині зали та маленького allegro

6. Контроль навчальних досягнень

6. 1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

№ з/п	Вид діяльності	Максимальна кількість балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2	
			Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
1.	Відвідування лекційних занять	1	2	2	2	2
2.	Відвідування практичних занять	1	33	33	33	33
3.	Робота на практичних заняттях	10	33	330	33	330
4.	Виконання модульної роботи	25	5	125	5	125
5.	Виконання завдань для самостійної роботи	5	5	25	6	30
		Разом:		515		520
Максимальна кількість балів: $515+520 = 1035$						
Коефіцієнт: $1035/60=17,25$						

6.2. Шкала відповідності оцінок за практичні заняття

Бали	Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів
10	Студент технічно правильно виконує вправи класичного екзерсису як біля опори так і на середині зали: виворітно, з натягнутими стопами й колінами, піднімає ноги на рівень 90° і вище. Демонструє правильну постановку корпуса, ніг, рук, голови. Точно координує рухи, регулює їх по швидкості, силі, амплітуді. Розвиває пластичність виконання. Вільно володіє термінологією класичного танцю.
9	Студент на високому художньому рівні демонструє техніку класичного танцю. Методично вірно виконує рухи класичного екзерсису у відповідних характерах (плавно, різко, сильно, уривчасто і т.п.) та метро-ритмічних розкладках. Виконує танцювальні комбінації технічно, музично та емоційно виразно.
8	Презентований студентом рівень виконавських умінь та навичок характеризується як високий. Він чітко й точно демонструє окремі рухи та комбінації під рахунок і під музичний супровід. Демонструє гарний апломб в позах класичного танцю та динаміці окремих рухів. Аккуратно використовує елементи художнього забарвлення рухів у виконавській практиці. Швидко координує елементи класичного екзерсису.
7	Студент демонструє достатній рівень сформованості вмінь і навичок у відтворенні танцювальних комбінацій класичного екзерсису. Вільно володіє термінологією класичного танцю, але недостатньо повно розкриває художньо-образний зміст окремих рухів на середині зали.
6	Студент засвідчує належний рівень хореографічної підготовки, точність виконання класичного екзерсису, але допускає незначні помилки у виконання окремих поз класичного танцю, не в повній мірі демонструє виразність рухів.
5	Студент демонструє вміння виконувати комбінації класичного екзерсису, досить повно розкриває характер виконання рухів на середині зали, при цьому не припускає суттєвих помилок, але йому бракує володіння танцювальною технікою.
4	Студент володіє навичками та вміннями виконання рухів класичного екзерсису, але недостатня хореографічна підготовка заважає правильному виконанню деяких вправ. Допускає суттєві помилки у термінології класичного танцю.
3-2	Виконання танцювальних комбінацій на низькому рівні. Допущені помилки при виконанні комбінацій, що не відтворюють поставлені завдання
1	Студент не знає програмного матеріалу.

6.3. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання

Змістовий модуль та теми курсу	Академічний контроль	Бали
Змістовий модуль I . Теорія та методика вивчення рухів класичного танцю біля опори		
Тема 1. Аналіз літератури з методики викладання класичного танцю. Методика створення комбінацій уроку класичного танцю, принципи запису та розбору хореографічного тексту.	1. Занотувати у зошит принципи запису та основні правила з методики створення комбінацій уроків класичного танцю.	5
Тема 2. Методика вивчення екзерсису біля опори четвертого рівня складності.	1. Занотувати у зошит музично-ритмічні розкладки всіх комбінацій екзерсису біля опори.	5
Тема 3. Відпрацювання техніки виконання рухів екзерсису біля опори четвертого рівня складності.	1. Відпрацювати техніку виконання вивчених рухів.	5
Тема 4. Методика вивчення технічно складних рухів екзерсису біля опори .	1. Занотувати у зошит музично-ритмічні розкладки всіх вивчених рухів.	5
Тема 5. Створення комбінацій до екзерсису біля опори студентами курсу.	1. Занотувати схему музично-ритмічних розкладок всіх власно створених комбінацій класичного екзерсису біля опори.	5
Разом за змістовим модулем I: 70 год.		25
Змістовий модуль II . Теорія та методика вивчення рухів класичного танцю на середині зали		
Тема 6. Розвиток музикальності та принципи добору музичного матеріалу національної української музики для патріотичного виховання студентів.	1. Дібрати музичний матеріал для проведення уроку класичного танцю, з урахуванням вікової категорії. 2. Створити папку з нотним матеріалом (фонограми муз. супроводу) до кожної комбінації в екзерсисі класичного танцю.	5

Тема 7. Методика вивчення екзерсису на середині зали четвертого рівня складності.	1. Занотувати схему музично-ритмічних розкладок всіх комбінацій класичного екзерсису на середині зали.	5
Тема 8. Відпрацювання техніки виконання вивчених рухів екзерсису на середині зали четвертого рівня складності.	1. Відпрацювати техніку виконання вивчених рухів.	5
Тема 9. Методика вивчення стрибків – allegro на середині зали.	1. Занотувати схему музично-ритмічних розкладок всіх комбінацій рухів allegro.	5
Тема 10. Вивчення техніки виконання прийомів повітряної підтримки	1. Занотувати в зошит техніку виконання вивчених повітряних підтримок.	
Тема 11. Створення комбінацій до екзерсису на середині зали та маленького allegro студентами курсу.	1. Занотувати схему музично-ритмічних розкладок всіх власно створених комбінацій класичного екзерсису на середині зали та маленького allegro.	5
Разом за змістовим модулем II: 40 год.		30
ВСЬОГО: 110 год		55

У процесі виконання самостійної роботи викладач оцінює:

- своєчасність виконання навчальних завдань;
- повний обсяг їх виконання;
- якість виконання навчальних завдань;
- самостійність виконання;
- творчий підхід у виконанні завдань;
- ініціативність у навчальній діяльності.

Максимальна кількість балів за виконану роботу – 5.

6.4. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Модульний контроль здійснюється у формі:

- практичного показу (демонстрації) рухів класичного екзерсису в комбінаційній побудові;

- усне опитування;
- різнорівневі завдання (тести).

Критерії і норми оцінювання модульної (контрольної)

Максимальна кількість балів -25	Критерії оцінювання
20 – 25	Завдання виконані якісно (90% - 100% виконання усіх розділів модульної (контрольної) роботи).
16 – 19	Завдання виконані якісно з достатньо високим рівнем правильних відповідей (89% - 75% виконання усіх розділів модульної (контрольної) роботи).
10 – 15	Завдання виконані якісно з середнім показником правильних відповідей (74% - 50% виконання всіх розділів модульної (контрольної) роботи).
1 - 9	Завдання не виконано (виконання 49% усіх розділів модульної (контрольної) роботи).

6.5. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

Форма проведення: комбінована (практична та усна) Екзамен складається з 2 частин:

Форма проведення: комбінована (практична та усна) Екзамен складається з 2 частин:

Максимальна кількість балів: 40 балів

Критерії оцінювання: практичний показ – 15 балів; практичне завдання – 15 балів; теоретичне питання – 10 балів.

Критерії оцінювання практичного показу та практичних завдань

Кількість балів	Визначення
13-15	Студент вільно володіє технікою виконання вправ біля опори та на середині зали. Технічно, скоординовано, з дотриманням відповідної музично-ритмічної структури виконує рухи, в характері та манері виконує танцювальні комбінації. Студент демонструє артистизм та здатність емоційного впливу на глядача.
9-12	Студент знає та призначення тренувальних вправ класичного танцю біля опори та на середині зали. Технічно виконує вивчену лексику, в характері та манері виконує танцювальні етюди та комбінації, але при цьому допускає не значні схематичні помилки. Володіє визначеною викладачем віртуозною технікою.
5-8	Студент має посередній рівень виконавської майстерності тренувальних вправ біля опори та на середині зали і не застосовує її в конкретно поставлених завданнях. Володіє визначеною викладачем віртуозною технікою, але окремі технічні прийоми не відпрацьовані.
1-4	Студент на низькому рівні володіє методикою виконання вправ біля опори та на середині зали, не використовує термінологію з класичного танцю. Має слабкі практичні навички. Не знає схем комбінацій.

Критерії оцінювання теоретичних (усних) питань

Кількість балів	Визначення
8-10	Студент всебічно, глибоко володіє навчально-програмовим матеріалом, передбаченим програмою. Ґрунтовно розкриває зміст поставленого завдання, вільно володіє хореографічною термінологією.
4-7	Студент демонструє теоретичні знання у межах програми з незначною кількістю помилок, викладає зміст завдання частково, не завжди послідовно, відповідь неповна, але суть питання в цілому розкрита.
1-3	Студент не завжди послідовно та логічно використовує набуті знання, демонструє мінімально можливий допустимий рівень теоретичного матеріалу у межах програми. Студент не розкрив основний зміст завдання, допустився значних помилок, хореографічною термінологією володіє слабо, знання поверхневі.

**Орієнтовний перелік питань до практичної частини
екзамену:**

1. Продемонструвати техніку виконання Plies з I, II, IV, V позицій біля опори.
2. Продемонструвати техніку виконання Plies з I, II, V позицій на середині зали.
3. Продемонструвати техніку виконання Battements tendus з V позиції біля опори.
4. Продемонструвати техніку виконання Battements tendus у поєднанні з battements jetes на середині зали.
5. Продемонструвати техніку виконання Battements jetes з V позиції біля опори.
6. Продемонструвати техніку виконання Rond de jambe par terre en dehors та en dedans біля опори.
7. Продемонструвати виконання комбінації Rond de jambe par terre en dehors та en dedans на середині зали.
8. Продемонструвати техніку виконання Battements fondus на 45° у поєднанні з battements soutenus на 45° біля опори.
9. Продемонструвати техніку виконання Battements fondus на 45° на середині зали.
10. Продемонструвати техніку виконання Battements frappés 45° на півпальцях в поєднанні з Battements doubles frappés 45° на всій ступні та Petits battements sur le cou-de-pied біля опори.
11. Продемонструвати техніку виконання Battements frappés 45° в поєднанні з Battements doubles frappés 45° та Petits battements sur le cou- de-pied на середині зали.
12. Продемонструвати техніку виконання Rond de jambe en l'air en dehors та en dedans на 45° біля опори.
13. Продемонструвати техніку виконання Rond de jambe en l'air en dehors та en dedans на 90° на середині зали.
14. Продемонструвати техніку виконання Battements developpes в усіх напрямках в поєднанні з Grand rond de jambe jete на 90° en dehors та en dedans біля опори.
15. Продемонструвати техніку виконання Temps lié на 90°, переходячи на всю ступню вперед та назад на середині зали.
16. Продемонструвати техніку виконання Grand battements jetes passé par terre із закінченням на носок, вперед – назад в поєднанні з Grand battements jetes з V позиції на півпальцях біля опори.
17. Продемонструвати техніку виконання Grand battements jetes у всіх напрямках та великих позах на середині зали.

- 18.Продемонструвати техніку виконання великого Adagio на середині зали.
- 19.Продемонструвати техніку виконання стрибків Temps levé sauté в I, II, IV,V позиції.
- 20.Продемонструвати техніку виконання стрибків Pas échappé в II позицію, із закінченням на одну ногу.
- 21.Продемонструвати техніку виконання стрибків Pas assemblés вбік з просуванням, в поєднанні з Pas chasses.
- 22.Продемонструвати техніку виконання стрибків Petits pas jeté вбік, нога в положенні sur le cou-de-pied, в поєднанні з Pas ballonnés вбік.
- 23.Продемонструвати техніку виконання стрибків Grand echappés, в поєднанні з Sissonnes ouvertes на 45° вбік.
- 24.Продемонструвати техніку виконання стрибків Sissonnes fermées в просуванні убік, зі зміною ніг.
- 25.Продемонструвати техніку виконання повітряних підтримок.

Орієнтовний перелік питань до теоретичної (усної) частини екзамену:

1. Визначити правила постановки ніг в класичному танці з I, II, IV, V позицій на повній ступні та на півпальцях. Схарактеризувати основні помилки та розкрити особливості їх вивчення в рухах demi-plié, grand plié.
2. Історичні етапи формування вітчизняної школи постановки рук в класичному танці. Позиції рук. Формування кисті (кистей) рук, положення allongée, arrondie. Руки як засіб виконавської виразності та як технічний елемент виконавського мистецтва.
3. Розкрити особливості «постави» в класичному танці, її фізіологічні та естетичні функції. Визначити поняття «апломб», «вертикальна вісь», положення корпусу «над ногами». Вплив положення хребта на правильність виконання рухів класичного екзерсису.
4. Визначити схему просторової танцювальної зали (нумерація точок зали; положення en face, epaulement croisée et effacée; лінії просування - прямі, діагональні, округлені).
5. Визначити поняття en face та epaulement. Види поз: croisée, effacée, écartée вперед та назад; форми поз: маленькі, середні, великі; їх розташування на середині зали та біля опори: в підлогу, на 45° та 90°.
6. Розкрити техніку виконання повітряної підтримки «рибка».
7. Розкрити особливості виконання III-ї форми Port de bras на середині зали.\
8. Схарактеризувати поняття en dehors (назовні) та en dedans (всередину). Складові елементи rond de jambe par terre en dehors et en dedans ,

правила виконання. Préparation для rond de jambe par terre en dehors et en dedans.

9. Визначити положення ноги sur le cou-de-pied попереду (основне, умовне) та позаду. Перелічити та назвати основою яких рухів класичного танцю являється положення ноги sur le cou-de-pied.
10. Розкрити особливості виконання стрибків Petits changement de pieds з просуванням вперед – убік – назад, en tournant на 45° і 90° .
11. Визначити правила виконання стрибків Pas emboîte вперед та назад на 45° на місці та з просуванням вперед на середині зали.
12. Розкрити особливості виконання стрибків Grand changement de pieds з просуванням вперед – убік – назад en tournant на 90° і 180° на середині зали.
13. Визначити правила виконання IV-ї форми Port de bras посеред залу.
14. Розкрити особливості виконання стрибків Pas de chat (ноги зігнуті вперед та назад) на середині зали.
15. Визначити особливості виконання V-ї форми Port de bras на середині зали.
16. Розкрити правила виконання стрибків Echappés battu на середині зали.
17. Визначити послідовність вивчення різних форм port de bras біля опори. Перегини корпусу убік та назад. III-є port de bras назад, з розтяжкою без переходу з опорної ноги та з переходом; поєднання port de bras з рухами класичного екзерсису.
18. Розкрити особливості побудови уроку класичного танцю та його структурних компонентів. Аналіз та послідовність виконання вправ екзерсису біля опори.
19. Визначити особливості послідовності виконання вправ екзерсису посеред залу. Значення Temps lié в екзерсисі на середині зали.
20. Схарактеризувати «allegro» як частину уроку класичного танцю. Класифікація стрибків: форми (малі, середні, великі), групи (з двох ніг на дві; з двох ніг на одну; з одної ноги на іншу; на одній нозі). Технологія й послідовність вивчення стрибків.
21. Визначити поняття «балон» та «елевація». Вироблення сили, витривалості, вольової стійкості виконавців, використання сили інерції власного тіла, як додаткового «трампліну» для зльоту на різну висоту, у різному темпі й ритмі.
22. Розкрити особливості розділу уроку – екзерсис на пальцях. Визначити правила постановки стопи на пальцях. Варіанти переходу зі всієї стопи на пальці. Основні найпростіші рухи біля опори.
23. Визначити роль партерного екзерсису на заняттях класичного танцю. Запобігання раннього травматизму під час роботи у хореографічному класі.
24. Визначити поняття «виворотність» та її анатомічні передумови.

Розкрити особливості активної, пасивної, загальної виворотності; прийоми розвитку і збереження виворотності.

25. Схарактеризувати основи професійної етики поведінки під час навчальних занять класичним танцем. Координація дій виконавців, виховання понять: «єдиний клас», «єдиний темп». Культура поведінки та зовнішній вигляд під час уроку.

6.6. Шкала відповідності оцінок й критерії оцінювання навчальних досягнень студентів

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90-100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов’язкового матеріалу з, можливими, незначними недоліками
B	82-89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов’язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок.
C	75-81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків достатній для подальшого навчання або професійної діяльності.
E	60-68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь).
FX	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання.
F	1 балів -34	Незадовільно з обов’язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни.

7. Навчально-методична карта дисципліни.

Разом: 300 год., I сем.: лекції – 4 год., практичні заняття – 66 год., самостійна робота – 70 год., модульний контроль – 10 год., **II сем.:** лекції – 4 год., практичні заняття – 66 год., самостійна робота – 40 год., семестровий контроль – 30 год., модульний контроль – 10 год.

Семестр	VII семестр				
Назва модулю	Теорія та методика вивчення рухів класичного танцю біля опори четвертого рівня складності.				
	1	2	3	4	5
Теми лекційних занять	Аналіз літератури з методики викладання класичного танцю. Методика створення комбінацій уроку класичного танцю, принципи запису та розбору хореографічного тексту.				
Теми практичних занять		Методика вивчення екзерсису біля опори четвертого рівня складності.	Відпрацювання техніки виконання вивчених рухів екзерсису біля опори четвертого рівня складності	Методика вивчення технічно складних рухів екзерсису біля опори .	Створення комбінацій до екзерсису біля опори студентами курсу.
Самостійна робота	п. 6.2.				
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота № 1, 2, 3, 4, 5				

Семестр	VIII семестр					
Назва модулю	Теорія та методика вивчення рухів класичного танцю на середині зали четвертого рівня складності					
	6	7	8	9	10	11
Теми лекційних занять	Розвиток музикальності та принципи добору музичного матеріалу національної української музики для патріотичного виховання студентів.					
Теми практичних занять		Методика вивчення екзерсису на середині зали четвертого рівня складності.	Відпрацювання техніки виконання вивчених рухів екзерсису на середині зали четвертого рівня складності.	Методика вивчення стрибків - allegro на середині зали.	Вивчення техніки виконання прийомів повітряної підтримки	Створення комбінацій до екзерсису на середині зали та маленького allegro студентами курсу.
Самостійна робота	п. 6.2.					
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота № 6, 7, 8, 9, 10.					

8. Рекомендована література

Основна (базова) література:

1. Цветкова Л.Ю. Методика викладання класичного танцю: Підручник. – К. Альтпрес, 2011

Додаткова:

1. Голдрич О.С. Методика роботи з хореографічним колективом. Львів. Сполом, 2007. 95 с.
2. Герц І. І. Інноваційні прийоми в опануванні дисципліною «Методика викладання класичного танцю». Актуальні проблеми історії, теорії та практики художньої культури. Випуск XXXVIII. 2017, С. 77-86.
3. Карлицька С. В., Копієвський О. Д. Класичний екзерсис в ансамблі народного танцю: методичні принципи та структура. Мистецтвознавчі записки: зб. наук. : праць. 2020. Вип. 38. С. 85-90
4. Кінезіологія танцю : колективна монографія / за заг. ред. О. А. Плахотнюка. Львів: СПОЛОМ, 2020. 244 с.
5. Лігус О.М. Музика в хореографії : навч. посіб. /О.М. Лігус. – К. : Київ.ун-т. ім. Б.Грінченка, 2021. – 144с
6. Словник основних термінів та понять класичного танцю: навч.-метод. матеріали дисципліни «Класичний танець та методика його викладання» для здобувачів першого (бакалаврського) та другого (магістерського) рівнів вищої освіти зі спец. 024 Хореографія, освіт. програми Бальна хореографія, освіт. програми Народна хореографія, освіт. програми Сучасна хореографія, освіт. програми Хореографія / Харків. держ. акад. культури; уклад. Н. М. Семенова, Л. М. Шилова, Л. П. Дегтяр. Харків : ХДАК, 2022. 24 с. 10.
7. Сушков Д. В. Основні види підтримки дуетно-класичного танцю: навчально-методичний посібник для студентів ВНЗ. - Алмати: КазНАМ ім. Т.К. Жургенова, 2018.-200
8. Теорія і методика хореографії у питаннях і відповідях [Електронний ресурс] : навчальний посібник для студентів спеціальності Хореографія / Бердянський державний педагогічний університет, Факультет психолого-педагогічної освіти та мистецтв ; редактор О. В. Мартиненко. Бердянськ: ПП Скребейко П. В., 2018. 344 с.
9. Червонська Л. Значення дисципліни "Теорія в методика викладання класичного танцю" у процесі професійної підготовки студентів- хореографів закладів вищої освіти. Педагогічні науки. Бердянський державний педагогічний університет. 2020. С. 484- 492. 12.
10. Тригуб І. В., Тригуб С. В. Теорія та методика викладання класичного танцю: комплексна програма за спеціальністю «Учитель хореографії» .- Суми: СумДПУ ім. А.С.Макаренка, 2015.-32с.